

Direcció Newsletter: Esther Grau, Diana Marre i Beatriz San Román · Redacció dels continguts d'aquest número: Macarena García González · Documentació: Anaïs Vidal · Traducció: Bruna Álvarez i Victòria Badia · Format i maquetació: Sofía Gaggiotti · Difusió: Maria Galizia.

info.afin@afin.org.es

ISSN: 2013-2956

I varen ser feliços per sempre: literatura infantil per a nenes i nens adoptats

Espanya és un cas emblemàtic de l'auge d'adopcions internacionals en el món. Durant l'última dècada, va secundar els Estats Units en el nombre de nens i nenes adoptats anualment i va liderar la llista de països que més adopten en relació al nombre de nou nats (de fet, l'alt índex d'adopcions creixia mentre Espanya mostrava l'índex de natalitat més baix d'Europa). És un cas emblemàtic també perquè el fenomen es dona en un país sense experiència prèvia: a diferència de la resta de l'Europa occidental, Espanya no adopta inter-

nacionalment fins a la dècada dels 90. En pocs anys es van haver d'adoptar lleis, regulacions i paradigmes culturals per al creixent nombre de famílies que viatjaven a buscar fills i filles a milers de quilòmetres de distància.

Les explicacions que se'ls donen a aquests nens i nenes donen compte del canvi de paradigma cultural. En la darrera dècada s'han publicat a Espanya un centenar de llibres sobre (i, encara més, per a) nens i nenes adoptats. En aquests llibres s'explica per què van néixer tan lluny, per què una mare blanca té un fill

negre i per què són estimats tot i no haver nascut al si de les seves famílies adoptives. A aquest tipus de literatura se li exigeix que elabori aquestes explicacions sortejant els condicionaments geopolítics del capitalisme tardà que expliquen aquesta migració infantil, i que dibuixi un final feliç per al nen/a adoptat/a i la seva família (l'adoptiva, és clar).

La vista de la pàgina adopteca.blogspot.com –una base de dades de llibres creada per una mare que va adoptar a Xina– o de les recomanacions de llibres per a nenes i

nens adoptats del Servei d'Orientació a la Lectura infantil i juvenil (S.O.L.)¹, donen compte de la magnitud de la producció literària sobre adopció. Aquesta magnitud no s'explica sols per la quantitat de nenes i nens adoptats –més baixa que la de nens i nenes immigrants, per exemple–, sinó perquè ells pertanyen a famílies de classe mitjana i alta, amb poder adquisitiu

per a comprar (aquests) llibres, i perquè són els pares i mares –els habituals compradors de llibres infantils– els qui van provocar aquesta condició de 'especials' o 'diferents' que aquesta literatura busca "esmenar".

Per pensar en com la literatura esmena –o cura, sense més–, s'ha de pensar en aquesta tradició de literatura amb un propòsit, educativa, que funda l'abstracció de "literatura infantil". La destinada a nens adoptats sembla tenir el secret propòsit –secret potser també per a l'autor/a– de construir el vincle, el parentiu, allà on no hi ha llaços sanguinis.

La literatura infantil existia abans de ser conceptualitzada com a tal en els contes que les famílies explicaven als seus fills i filles. D'aquesta pràctica neix la literatura per a nenes i nens adoptats: la majoria dels llibres publicats han estat escrits per mares i pares adoptius o per algunes amistats properes a partir de les històries contades als petits.

En molts casos, la dedicatòria del llibre va dirigida al noi o la noia que va mo-

¹ Iniciativa de la Federació de Gremis d'Editors d'Espanya, desenvolupada per la Fundació Germán Sánchez Ruipérez amb la col·laboració de la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques del Ministeri de Cultura.

tivar la seva creació i, en un gran nombre d'aquests, s'utilitza la primera i la segona persona del singular. No són històries sobre un tercer, sinó la meva o la teva història que t'explicarem, subratllant així l'ús d'aquestes narratives per a construir una identitat que serà exposada/negociada en l'espai social. N'és un bon exemple *Torna'm a explicar la nit que vaig néixer*, reeixit llibre escrit per l'actriu de Hollywood, Jamie Lee Curtis, (1999) per a la seva filla adoptada a Xina. El títol dona compte del to: "torna'm a explicar" (tu, la meva

mare o el meu pare, el lector de llibres per excel·lència) la meua història d'adopció i explica-me-la "una altra vegada", que a força de repetir-la com un ritual serà meua.

L'editorial catalana La Galera ofereix una sèrie de llibres segmentats segons el país d'origen. La col·lecció va començar amb *Vaig arribar de... Xina*, *Vaig arribar de... Rússia* i *Vaig arribar de... Etiòpia* –de-

dicats als principals països d'origen de les adopcions internacionals realitzades per famílies espanyoles–, i ha estat continuada amb uns altres per als qui van venir de Colòmbia, Nepal i Ucraïna. Tots els llibres han estat escrits per mares i pares adoptius que expliquen la seva experiència. El relat es dirigeix directament al nen/a per explicar-li la seva història d'adopció: com van escollir aquell país, com van viatjar, com va ser la primera trobada, què van fer en tornar tots tres junts a l'hotel, etc. Els llibres de la sèrie *Vaig arribar de...* donen compte d'aquesta 'trama recurrent' o 'trama mestra' en els llibres per a nenes i nens adoptats i, presumiblement, en els relats domèstics, familiars, que s'expliquen sobre l'adopció. Igual que el llibre de Lee Curtis i molts d'altres, la història va del viatge que fa una parella –o una dona sola en el cas de *I love you like crazy cakes* (traduït al català com *T'estimo amb bogeria*)– a un país llunyà i exòtic, on troben el nen o nena. Després de la felicitat trobada, agafen un avió de tornada al país de la família, un viatge que s'explica com una "tornada a casa".

Els llibres de la sèrie de l'Editorial La Galera inclouen al final unes pàgines amb

dades sobre el país d'origen i consells per a famílies adoptives. En aquestes pàgines s'aclareix que l'objectiu d'aquests textos és explicar als nens i nenes la seva adopció com un conte del qual ells i elles en són els protagonistes. Aquestes històries han de servir de "maons" en la construcció de la pròpia identitat: un procés que és en essència narratiu, en el sentit que l'individu és el relat que es construeix de si mateix, un relat inspirat (i també coartat) pels models que ofereix la cultura en la qual està socialitzat. El que es posa en

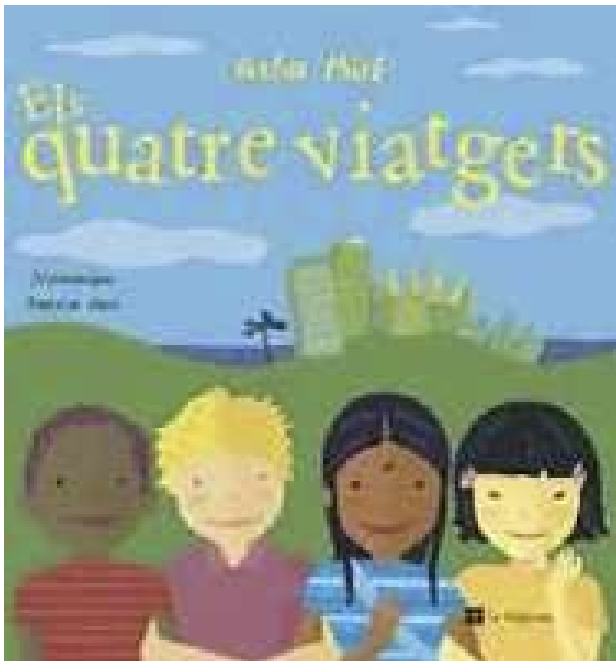
joc llavors en aquests llibres és oferir un relat convincent que s'oposi a aquells altres que diuen que l'auge d'adopcions internacionals està emparentat amb el tràfic de nens, o que hi ha mares biològiques que no descansen buscant els fills que els van prendre (com ara el cas mediàtic del fill que Madonna adoptà a Malawi).

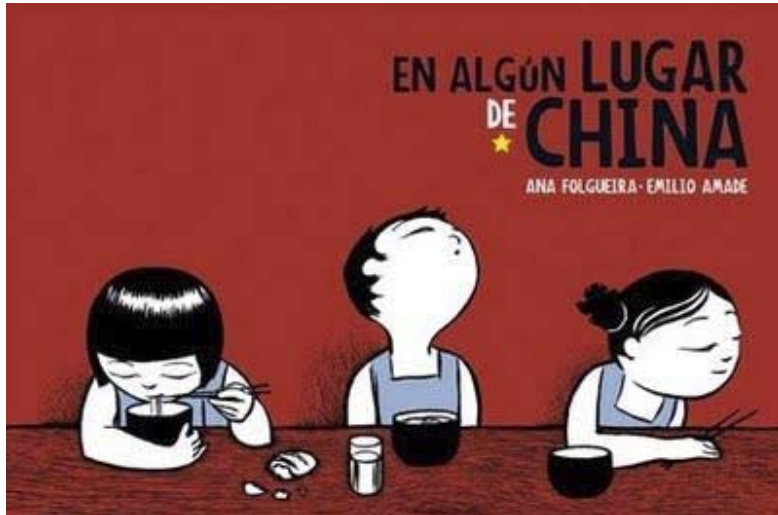
Històries d'avions i viatges

Les històries solen començar amb el viatge al país on s'ha d'adoptar. El motiu de l'avió, efectivament, està present a la gran majoria de llibres. Reemplaça la panxa: tu ets especial perquè no vas néixer com els altres, sinó que vas arribar per l'aire. Les circumstàncies que van portar a l'adopció són obviades o, en cas de ser esmentades, són enllestides ràpidament. Si resta quelcom de conflicte serà el dels pares, que van creuar el món i van lluitar contra complexes burocràcies per tal d'aconseguir portar el seu fill o filla a Europa, tal com ens expliquen els llibres de la sèrie *Vaig arribar de...*. La parella que va a Colòmbia explica que "el viatge va ser llarg, molt llarg i molt emocionant. Vàrem haver d'agafar tres avions i volar sobre pobles,

montanyes i ciutats; fins i tot sobre l'immens oceà Atlàntic"; els que van a Rússia emfatitzen que van travessar "tot Europa". Si els viatges són llargs i aventurers és perquè volen ser imatges –en el sentit de metàfores– dels llargs processos que aquestes parelles han hagut d'afrontar per adoptar: aconseguir el certificat de idoneïtat a la seva comunitat i després esperar molt de temps. A diferència dels nou mesos d'espera que comporta la gestació d'un bebè, l'espera de les persones adoptants sol trigar anys, un temps en el qual senten que estan 'engendrant' el fill o la filla que adoptaran. Una eloqüent imatge d'aquest procés és la d'una ecografia que ha es-

tat intervinguda amb un mapa de Xina. Aquesta imatge es troba repetidament en blogs i perfils de Facebook de persones que esperen una adopció de Xina, el país d'on van arribar la majoria de les nenes adoptades en l'última dècada.

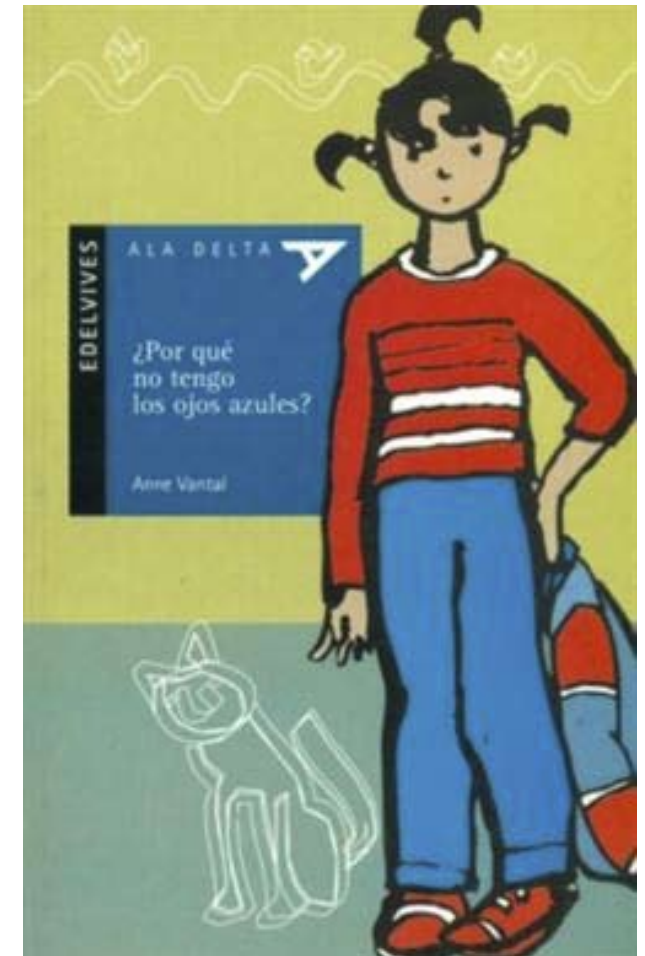
Hi ha alguna cosa a les històries que s'expliquen als nens adoptats que emula històries de procreació. L'antropòloga nord-americana Judith Modell diu que les famílies adoptives es construeixen "com si" fossin biològiques, desvelant així el status inferior que se li dona a l'adopció com una via per reparar el que la naturalesa no ha donat. Les filles i fills adoptius, llavors, serien conceptualment construïts

"com si" fossin fills biològics i s'esperaria d'ells que reconeguessin com a únics pares o mares als adoptius. La legislació internacional coincideix amb aquest patró cultural: perquè un nen sigui adoptat ha de ser declarat orfe, malgrat que la majoria d'ells no ho són: la majoria són fills declarats abandonats o en desemparament (o, en el pitjor dels casos, venuts), les mares (i pares) dels quals segueixen vivint en algun lloc del món.

Convertir-se en família

El nen o la nena necessita ser orfe per a ser adoptat, però a més necessita estar a punt per tornar a començar. Molt pocs llibres es refereixen a les raons per les quals la nena o el nen varen ser declarats adoptables: en general solament en els llibres per a majors de deu anys es menciona aquest tema i sempre amb molta subtileza. És incòmode, com ho és, en general, tot el que ha succeït abans de l'adopció. De fet, malgrat que en les imatges es representa als nois i noies vivint en orfenats, el relat verbal evita referir-se a ells. De vegades, s'opta per eufemismes, com "casa dels nens" a *Vaig arribar de... Ucraïna*.

En lloc d'explicar el passat dels nens i nenes abans de ser adoptats, els llibres infantils sobre adopció solen explicar el de les mares i pares adoptants: l'enorme desig que tenien de tenir un fill o una filla i com decidiren embarcar-se en l'aventura d'aconseguir-ho tan lluny. Així, la trama

ens porta a un clímax: la trobada entre les persones adoptants i el nen o nena; la mare que fa de narradora a *En algún lugar de China*, diu que en veure's "els tres ens vàrem abraçar. Mare meva, quina alegria!"; i la parella que adopta a Ucraïna li explica a la seva filla que "de seguida ens vas robar el cor". Les mares de *Torna'm a explicar la nit que vaig néixer* i *T'estimo amb bogeria* deixen anar una llàgrima en rebre la seva filla als seus braços. En aquestes trobades no hi ha cap estranyesa ni el comprensible rebuig d'un nen habituat als seus cuidadors, sinó quelcom que recorda l'èpica d'un part o, més aviat, la confirmació que, malgrat l'absència de llaços sanguinis, són fets l'un per l'altre.

A través del relat de quant desitjaven tenir un fill, quant els va costar arribar fins a ella o ell, i que magnífica va ser la trobada, es construeix un relat que reemplaga el dels primers temps de vida de la nena o el nen. La narració es construeix com si la família mateixa es fonamentés en l'existència d'històries compartides. Parafrasejant l'antropòloga noruega Signe Howell, s' "emparenta al foraster". Aquesta operació requereix d'un relat en el qual el país d'origen i la diferència racial poden

ser convertits en quelcom a valorar. Potser per això el país d'origen es presenta generalment sota una llum exòtica, obviat els tòpics de la pobresa i la manca d'oportunitats. Com en una conversa d'ascensor on s'eviten temes delicats, es recorre al clima: així la ciutat del nen de *Vaig arribar de... Rússia* estarà colgada de neu; el protagonista de *Los Colores de Mateo* vindrà d' "una illa preciosa, on la vegetació

desborda les muntanyes i els cocoters s'acosten fins a la platja per acariciar l'aigua cristal·lina". *Els quatre viatgers*, escrit per Asha Miró, adoptada als set anys a l'Índia, conjuga en un llibre la història de quatre adoptats: Yuri, de Rússia, que s'imaginava "què hi deuria haver més enllà d'aquell paisatge tan blanc i solitari"; Sita, d'Índia, que mira per la finestra com plou durant l'època del monso; Deneke,

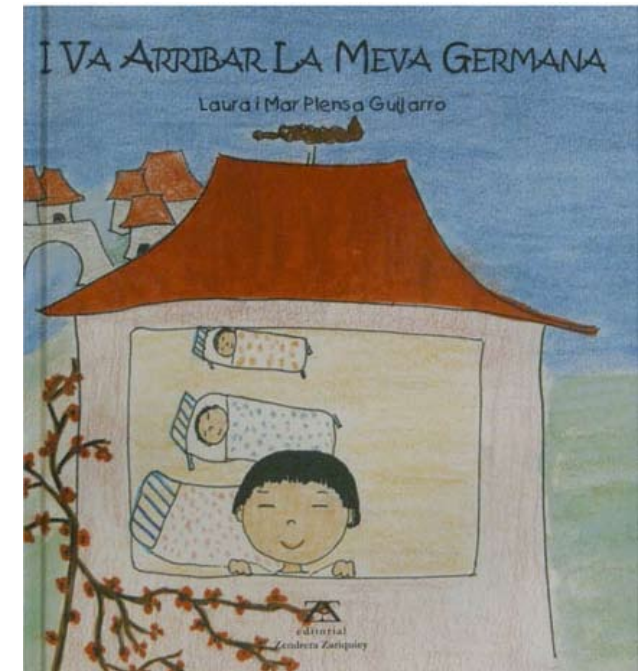
que juga en un "pati de terra seca a Etiòpia"; i Ling Ying, que està en un jardí "molt verd" de Xina. Els quatre nens es troben temps després en una ciutat "a la vora del mar" –presumiblement Barcelona– i coincideixen a l'escola, on expliquen la seva pròpia història –una "aventura"– a la resta de companys de l'aula. És aquest viatge el que els valoritza als ulls dels seus iguals, els quals els pregunten "coses dels

llocs llunyans d'on venien". Ells no viuen circumstàncies de discriminació o racisme pels seus trets físics, sinó que són representats com a diferents, però membres de ple dret de la societat a la qual van arribar.

Una altra forma d'inmigrar?

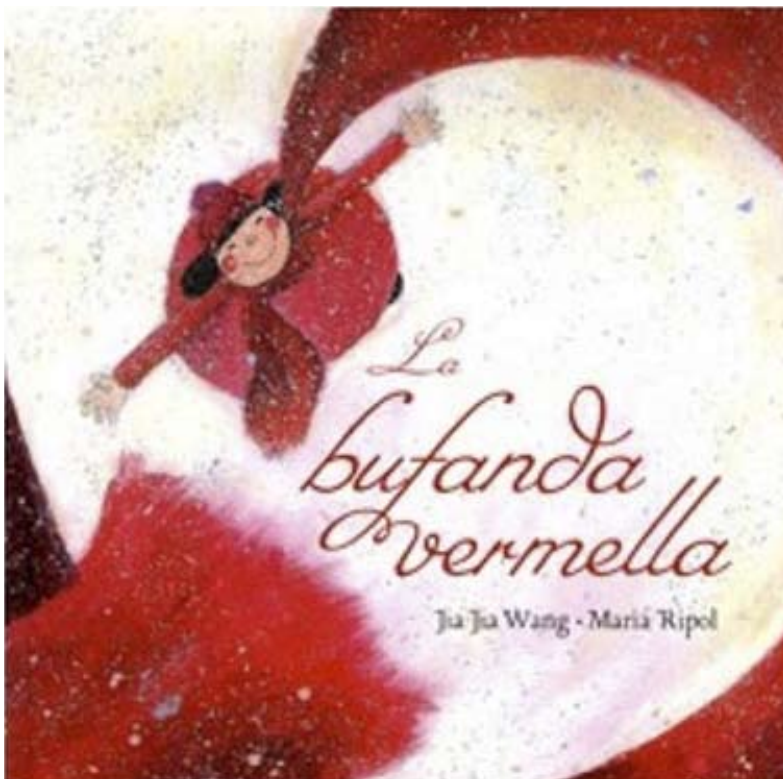
Diana Marre, antropòloga de la Universitat Autònoma de Barcelona, ha estudiat com difereixen les actituds cap a les nenes i nens immigrants i cap als que van ser adoptats. Mentre els darrers són considerats ciutadans de ple dret, les filles i fills d'emigrants seran sempre vistos com a forasters.

Marre observa que les mares i pares adoptius freqüentment parlen de la importància de preservar l' "origen cultural" dels seus fills i filles, sent "origen" aquí una metonímia de raça. A la literatura infantil sobre adopció se'ns representa aquest concepte flexible de l'origen: les nenes i nens adoptats són d'allà i d'aquí o, més ben dit, són d'aquí i tenen a més una herència cultural, un origen, que els permet ser uns altres i diferents –més in-

teressants– a l'hora de construir la seva identitat.

La 'trama mestra' dels llibres infantils sobre adopció explica com aquesta nena o nen van arribar a ser un més de la família. És un viatge amb "tornada a casa". Freqüentment, el llaç de parentiu s'estén a la pertinença a un lloc –una ciutat, com s'emfatitza en el cas de *Els quatre viatgers*– i/o una família extensa –que les espera a l'aeroport–, com en el cas de *I va arribar la meva germana*, *T'estimo amb bogeria* i *Vaig arribar de... Eti-*

òpia, entre d'altres. Un final recurrent en aquestes històries és la representació de la primera nit de la família un cop han tornat. En un gran nombre d'aquests llibres veiem mares i pares contents i tranquils al costat del llit del fill o la filla, o al llindar de la porta de l'habitació. Algunes d'aquestes imatges funcionen com a metanarratives: la nena de *Torna'm a explicar...* s'ha quedat adormida amb un llibre semblant al que llegim sobre el pit; la mare de *En algún lugar de China* llegeix un llibre allargat com el que el lector té a les seves mans. Aquestes imatges parlen d'una altra funció d'aquests relats: facilitar aquest benestar emocional que assegura el bon dormir. Les mares i pares són els que llegeixen la història en veu alta als seus fills i filles, que ara poden descansar mentre escolten –un cop més– aquesta història de com els van anar a buscar, de quant els van desitjar i de com l'amor dels seus pares i mares pot més que qualsevol incomoditat que puguin arribar a sentir amb aquest origen, que no és trist, sinó només exòtic, diferent, aventurer.

Les imatges que acompanyen aquest text corresponen a les portades dels següents contes il·lustrats:

Anònim. *La mare*. Barcelona: Fund. Intermon Oxfam, 2009.

Canals, A. *Vaig arribar de... Etiòpia. Explica'm la meva història*. Barcelona: La Galera, 2005.

Curtis, J.L. *Torna'm a explicar la nit que vaig néixer*. Lectorum Pubns, 2005.

Elfa, A. *Vaig arribar de... Rússia. Explica'm la meva història*. Barcelona: La Galera, 2005.

Falip, E. i J. Molet. *Vaig arribar de... Ucraïna. Explica'm la meva història*. Barcelona: La Galera, 2005.

Folgueira, A. i E. Amade. *En algún lugar de China*. Barcelona: Syballius ediciones, 2009.

Gibert, Miquel. *Vaig arribar de... La Xina. Explica'm la meva història*. Barcelona: La Galera, 2005.

Lewis, Rose. *T'estimo amb bogeria*. Barcelona: Serres, 2002.

López Soria, Marisa. *Los Colores de Mateo*. León: Editorial Everest, 2005.

Miró, A. *Els Quatre Viatgers*. Barcelona: Beascoa, Random House Mondadori, 2003.

Montoriol, Mónica. *Vaig arribar de... Colòmbia. Explica'm la meva història*. Barcelona: La Galera, 2005.

Plensa Guijarro, L i M. *I va arribar la meva germana*. Barcelona: Zendera Zariquiey, 2007.

Raventós, Joan i Vinyals, Queti. *Vaig arribar de... El Nepal. Explica'm la meva història..* Barcelona: La Galera, 2005.

Vantal, A. *¿Por qué no tengo ojos azules?* Madrid: Luis Vives Editorial, 2004.

Wang, J.J. i Ripol Carulla, M. *La bufanda vermella*. Jiajia Ediciones, 2012.

PER REFLEXIONAR...

Mentre a Espanya l'adopció internacional no comença fins a mitjans de la dècada dels noranta, a EEUU, Canadà i altres països d'Europa Occidental s'estava duent a terme des de la dècada dels cinquanta, impulsada principalment per una campanya per adoptar a les nenes i nens orfes de la guerra de Corea. Aquells nens i nenes van ser criats sense parar atenció a la diferència racial entre ells i els seus familiars, fet que va portar a membres d'aquesta generació a crear l'expressió "persones banana" –grocs per fora i blancs per dins– per explicar com se sentien d'escindits. D'entre els que van adoptats i adoptades a Corea –avui persones adultes–, han sorgit algunes de les principals veus crítiques contra l'adopció internacional. Ens els últims anys, molts d'ells van tornar a Corea del Sud a la recerca de les seves famílies de naixement, i Seül, en un gest de reparació, els atorga des del 2010, la ciutadania.

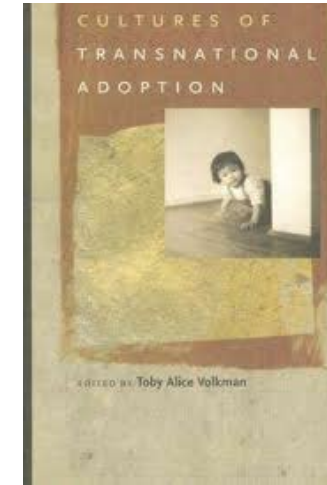
L'experiència coreana ha influït fortament en l'adopció actual i en la idea de conservar els "orígens culturals" dels nens i nenes adoptats. Els llibres infantils que expliquen històries d'adopció responen a aquest esforç però, com hem vist, el que ofereixen és més aviat un relat de l'origen com una característica exòtica de què enorgullir-se. La diferència racial s'omet i, si apareix, ho fa en forma d'una diferència cultural, d'un passat en un país llunyà de tradicions diferents. Què diran de les seves lectures infantils aquests nens i nenes quan creixin? Quines històries explicaran ells? Què llegeixen ells en aquests relats de mares i pares que viatgen molt lluny per buscar fills i filles que semblen no haver tingut cap mare?

PER LLEGIR...

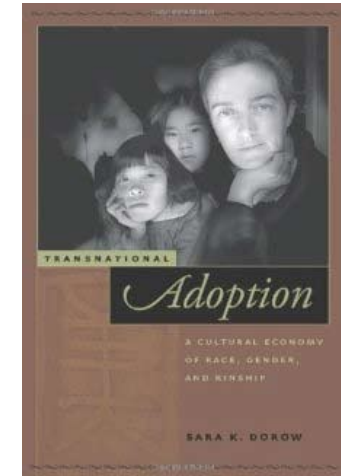
La filla de l'amant
Homes, A.M.
Bromera, 2008

La història de com A.M. Homes va ser trobada per la seva família biològica.

Cultures of Transnational Adoption
Volkman, T.A. (ed.)
Duke University Press, 2005.

Una compilació d'il·luminadors textos sobre adopció transnacional en les últimes dècades.

Transnational Adoption: A Cultural Economy of Race, Gender, and Kinship
Dorow, S.K.
New York University Press, 2006

Un llibre clau per a entendre el fenomen de l'adopció de nenes xineses.

PER VEURE...

[Les habitacions de la mort](#)
(*The Dying Rooms*).

Dirigit per Kate Blewett y Brian Woods.

Lauderdale Productions, 1995.

Kate Blewett i Brian Woods es van infiltrar en els orfenats xinesos fent-se passar per treballadors socials i van descobrir les inhumanes condicions dels bebès que hi vivien. El documental es va exhibir a 26 països a mitjans dels 90 i és, en una bona part, el responsable del boom de l'adopció a Xina.

[First person plural](#)

Deann Borshay Liem.

Television Race Initiative, 2000.

El 1966, la nena coreana Deaan Borshay Liem va ser adoptada per una família a Califòrnia. Als Estats Units, li van explicar que la seva mare biològica s'havia mort, però somnis recurrents sobre ella la van portar a embarcar-se en un viatge en busca de la seva família biològica. El film és sobre aquest viatge i també un il·luminador assaig sobre la família, la pèrdua, i la reconciliació d'identitats que s'exclouen mútuament.

[Somewhere Between](#)

Dirigit per Linda Goldstein Knowlton.

Ladylike Films, 2012.

Aquest documental fins ara sols s'ha presentat en festivals, com ara el de Sundance, però encara no s'ha estrenat comercialment. Tracta sobre les vides de quatre adolescents adoptades a Xina per pares americans.

LINKS D'INTERÈS

[Adopteca](#). Ressenyes de llibres sobre adopció per a nens i adults

[Consell Nacional per a l'Adopció](#). (NCFA, per les sigles en anglès).

[International Korean Adoptee Associations \(IKAA\)](#). Associacions de persones adoptades a Corea.

[againstchildtrafficking.org](#). Pàgina d'una ONG que batalla per prevenir el tràfic de nens en les adopcions internacionals.

PROPER CONGRÉS AFIN

Noves mirades a l'adopció en/com a risc

Valladolid, 23 i 24 de novembre de 2012

PROPERES ESDEVENIMENTS D'INTERÈS

[Seminar of the Comitee on Family Research 2012: new familiy forms following the family disolution: consequences in ;n/on postmodern society.](#) Leuven, Bèlgica. Del 12 al 14 de setembre del 2012.

[2nd International Conference on Geographies of Education.](#) Loughborough, Regne Unit. Del 10 a l'11 de setembre de 2012.

[Children, Young People and Adults: Extending the Conversation.](#) Lancashire, Gran Bretanya. Del 5 al 7 de setembre del 2012.

[Solidarity, Memory and Identity. Interdisciplinary Conference.](#) Gdańsk, Polònia. Del 20 al 21 de setembre del 2012.

[Mothering, Science and Technology.](#) Toronto, Canadà. Del 18 al 20 d'octubre del 2012.

["Best Interests of the Child?" Race, Religion, and Rescue in Adoption.](#) John's University in Collaboration with Montclair State University. Del 18 al 20 d'octubre del 2012.

[III Simposio Internacional sobre Familias Monoparentales. Nuevas monoparentalidades: procesos de autodefinition y legitimación.](#) Facultad de CC. Políticas y Sociología. Universitat Complutense de Madrid. Campus de Somosaguas (Pozuelo de Alarcón, Madrid). Madrid, 25 i 26 d'octubre 2012.

[Childhood, Youth and Emotions in Modern History.](#) Berlín, Alemanya. Del 29 de novembre a l'1 de desembre.

[Food Consumption, Communication, Life Styles and Fashion.](#) V Conferència Internacional de la perspectiva multidisciplinar de consum de nens i adolescents.

Milà, Itàlia. Del 12 al 14 de desembre del 2012.

[4 ICAR: International Conferences on Adoption Research.](#) Del 7 al 11 de juliol del 2013. A Bilbao. Data límit *Call for papers*: 15 de desembre del 2012.

[Making Menstruation Matter: Society for Menstrual Cycle Research 20th Biennial Conference.](#) Nueva York, del 6 al 8 de juny de 2013. *Call for papers*: fins el 4 de gener de 2013.

[III Congreso Internacional de Etnografía y Educación.](#) Consejo Superior de Investigaciones Científicas/ Centro de Ciencias Humanas y Sociales. Madrid, del 3 al 5 de juliol de 2013. *Call for papers*: fins el 3 de desembre de 2012.

SOBRE L'AUTORA DELS TEXTOS

Macarena García González (1980) és doctoranda de la Universitat de Zuric, Suïssa, i MA en estudis culturals de la Universitat de Maastricht, Holanda. A Maastricht va treballar com a investigadora en un projecte sobre la construcció cultural del nen adoptable. La seva tesi doctoral tracta sobre la representació de la diferència racial i ètnica a la literatura infantil per a nens adoptats i per a nens de famílies immigrants a Espanya. És també autora de llibres de literatura infantil.

NOTÍCIES AFIN

La investigadora del grup AFIN, Natalia Barcons, va llegir la seva tesi doctoral titulada "*Resilience in Internationally Adopted Children*" el passat 13 de juliol de 2012 i va obtenir la qualificació final de Doctora cum laude amb Menció de Doctor Europeu.

Es tracta de la primera tesi doctoral completament realitzada en el marc dels projectes d'investigació del grup AFIN sota la direcció de la Dra. Diana Marre.

La investigació que la sustenta es va iniciar durant el projecte "Adopción internacional: la integración familiar y social de los menores adoptados internacionalmente. Perspectivas interdisciplinarias y comparativas" –Programa I+D SEJ2006-15286, 2007-2009, finançat pel Ministeri d'Educació i Cultura (MCYT) d'Espanya– i va continuar en el marc del projecte "Domestic and International Adoption: Family, Education and Belonging from Multidisciplinary and Comparative Perspectives" –Proyecto Coordinado I+D CSO2009-14763-C03-01, subprograma SOCI, 2010-2012, finançat pel Ministeri d'Economia i Competitivitat d'Espanya–.

El tribunal de tesi va estar format per: el Prof. Blaise Pierrehumbert, del centre d'investigació SUPEA de la Universitat de Lausanne, qui lidera la xarxa d'investigació d'adopció i adolescència internacional AAARN –*Attachment, Adolescence and Adoption Research Network*–; la Prof. Ana Berástegui, de l'Institut de la Família de la Universidad Pontificia de Comillas; i la Prof.

Lourdes Ezpeleta, coordinadora d'estudis de 3er grau en Psicologia Clínica i de la Salut de la Universitat Autònoma de Barcelona.

La tesi "*Resilience in Internationally Adopted Children*" està integrada pels següents tres articles publicats en revistes amb factor d'impacte:

1. Barcons, N., Fornieles, A., & Costas, C. (2011). International adoption: Assessment of adaptive and maladaptive behavior of adopted minors in Spain. *Spanish Journal of Psychology*, 14, 123-132.
2. Barcons, N., Abrines, N., Brun, C., Sartini, C., Fumadó, V., Marre, D. (2012). Attachment and adaptive skills in children of international adoption. *Child and Family Social Work*. doi:10.1111/j.1365-2206.2012.00883.x.
3. Barcons, N., Abrines, N., Brun, C., Sartini, C., Fumadó, V., Marre, D. (2012). Social relationships in children from intercountry adoption. *Children and Youth Services Review*, 34, 955-961.

La menció de Doctor Europeu le fue con la menció de Doctor Europeu li va ser concedida a partir de la seva estada realitzada al *Conduct, Adoption and Fostering Team* del Michael Rutter Center, al Maudsley Hospital- King's College de Londres, sota la direcció del Prof. Stephen Scott. Durant l'estada es va formar en l'especialitat de *Parenting*: avaluació, formació i assessorament en habilitats parentals –de

singular desenvolupament en els darrers anys als països escandinaus i anglosaxons– com a part efectiva en les intervencions dirigides a protegir les dificultats de relació en els entorns familiars, en general, amb famílies adoptives, acollidores i/o en risc de ruptura.

La Dra. Natalia Barcons continua com a investigadora del grup AFIN, vinculada al projecte d'investigació I+D "Adoptions and fosterages in Spain: tracing challenges, opportunities and problems in social and family lives of children and adolescents" –CSO2012-39593-C02-00, 2013-2015, finançat pel Ministeri d'Economia i Competitivitat d'Espanya. En el marc del mencionat projecte:

- seguirà desenvolupant la investigació sobre "Adopció i Adolescència" vinculada a la xarxa internacional AAARN (Attachment, Adolescence and Adoption Research Network)
- Iniciarà la investigació relacionada amb els Trastorns de l'Espectre Alcohòlic Fetal (FASD).

Aquestes tasques d'investigació les portarà a terme combinant aquesta faceta amb la pràctica clínica al [Gabinete de Psicología Grap](#).

Per a més informació sobre la investigació realitzada, la investigació en curs i/o la que s'ha d'iniciar pròximament poden contactar directament amb la Dra. Natalia Barcons.

Tel. 660.86.29.19.

nataliabarcons@gmail.com